

Adaleti Savunanlar Stratejik Arařtırmalar Merkezi

ASSAM

Justice Defenders Strategic Studies Center

مرکز دراسات الاستراتيجية
لمدافعين عن العدالة

TÜRKİYE VE İSLÂM DÜNYASINA YÖNELİK **SOSYOLOJİK SAVAŞ**

SURİYE İZDÜŞÜMÜ

HAZIRLAYAN : YUSUF ÇAĞLAYAN-ASSAM

SAVAŞIN DEĞİŞEN YÜZÜ

SOSYOLOJİK SAVAŞ

- Günümüzde, sosyal bilimlerin toplumsal değişimler üzerindeki etkisini görmek artık zor değildir.
- Pozitif bilimlerin sunduğu verilerle fizik âlemin manipüle edilmesi gibi, sosyal bilimlerin sunduğu verilerle de kimliklerin manipüle edildiği açık bir gerçektir.
- Antropoloji ve sosyoloji gibi toplum bilim disiplinleri, 19 ve 20. yüzyıllarda İslam toplumlarının sömürgeleştirilmesinde **son derece kurnaz bir saldırı** biçimi olarak ortaya çıkmıştır.
- Politik, ekonomik ve askeri güç kadar, bu güçlere zemin oluşturan *sosyal güç de* müdahaleye açıktır.

- Batılı devletler sosyoloji disiplini, toplumsal olayları sadece açıklayan bir bilim olarak değil, kurgulayan ve inşa eden bir bilim dalı olarak kabul etmişler ve uygulamışlardır.
- Toprak üzerinde hükümlanlık kurmayı önceleyen savaşlar, günümüzde yerini insan üzerinde hükümlanlık kurmayı (yani sosyolojik alan hâkimiyetini) önceleyen savaşlara bırakmıştır..
- Bu da savaşların doğasını, sosyolojik etki odaklı operasyonlara öncelik verecek şekilde değiştirmiştir.

Bu özet açıklamalar karşısında şöyle bir soru sorabiliriz:

SAVAŞ
SOSYOLOJİSİ
MI?

SOSYOLOJİK
SAVAŞ
MI?

- **Sosyolojik Savaş:**
Bir küresel ve bölgesel Toplum Mühendisliğidir.
- Sosyal bilimcilerin zihniyeti ile kurgulanan
- Sosyolojik kuramları savaş fenomenine uygulayan
- Toplamların dayanışmacı, katalizör kimlik özelliklerini, ortak paydalarını hedef alan
- Toplum kimliklerinin dayanışmasını yıkan
- Büyük boy dayanışma ve bunun üreteceği Jeopolitiği önleyen
- **ASİMETRİK BİR SALDIRI TÜRÜDÜR.**

**SOSYOLOJİK
SAVAŞ**
TANIMI

- Doğası sosyolojik olan müdahaleler zinciri ile İslam Coğrafyasındaki etnik/dini bütün kimlikleri girdi yapıp,
- Daha sonra bu girdileri birbirini dışlayıcı, çatışmacı, radikal özellikli çıktılara dönüştüren;
- Bu sosyolojik çıktıları, tekrar klasik ve asimetrik savaş sahalarına girdi yapan;
- Birbirine karşı ötekileştirilmiş, hasımlaştırılmış bu kimlikleri provoke ederek çatıştıran;
- Bir arazinin daha fazla mülkiyetlere parselasyonu ile tarım değerinin sıfırlanması gibi, İslam toplumlarını parselleyen, mozaikleştiren ve bu şekilde dayanışmasını ve jeopolitik gücünü sıfırlayan;

BİR SAVAŞ TÜRÜ İLE KARŞI KARŞIYAYIZ

TÜRKİYE VE İSLAM DÜNYASI:

SOSYOLOJİK
BİR
AKIL

SOSYOLOJİK
BİR
STRATEJİ

SOSYOLOJİK
BİR
SALDIRI

İLE KARŞI KARŞIYADIR.

- DÜN OSMANLIYI ORTADOĞU'YA DÖNÜŞTÜREN
- BUGÜN TÜRKİYE VE İSLAM DÜNYASINI HEDEF ALAN
- DÜN OSMANLI JEOPOLİTİĞİNİ YIKAN
- BUGÜN İSLAM'IN JEOPOLİTİĞİNİ ÖNLEYEN

SOSYOLOJİK SAVAŞIN FARKINDA MIYIZ?

YIL 1890

1890 Küreselleşmesi : Batı'nın ikinci yayılması 1870'den sonra başladı ve 1890'larda kurumsallaştı. Yararlanılan teknoloji, Batı ile dünyanın diğer bölgeleri arasında çok büyük oransızlık doğurmuş bulunan sanayi devriminin yol açtığı muazzam teknolojik imkânlardı. Yani, bu yayılmanın ardında sanayi devrimi bulunuyordu. Yöntem, MİSYONERLERİN ardından ticaret şirketlerinin, onların ardından da Batılı devletlerin giderek bu toprakları askeri işgale uğratması biçiminde oldu.

YIL 1990

George Friedman:

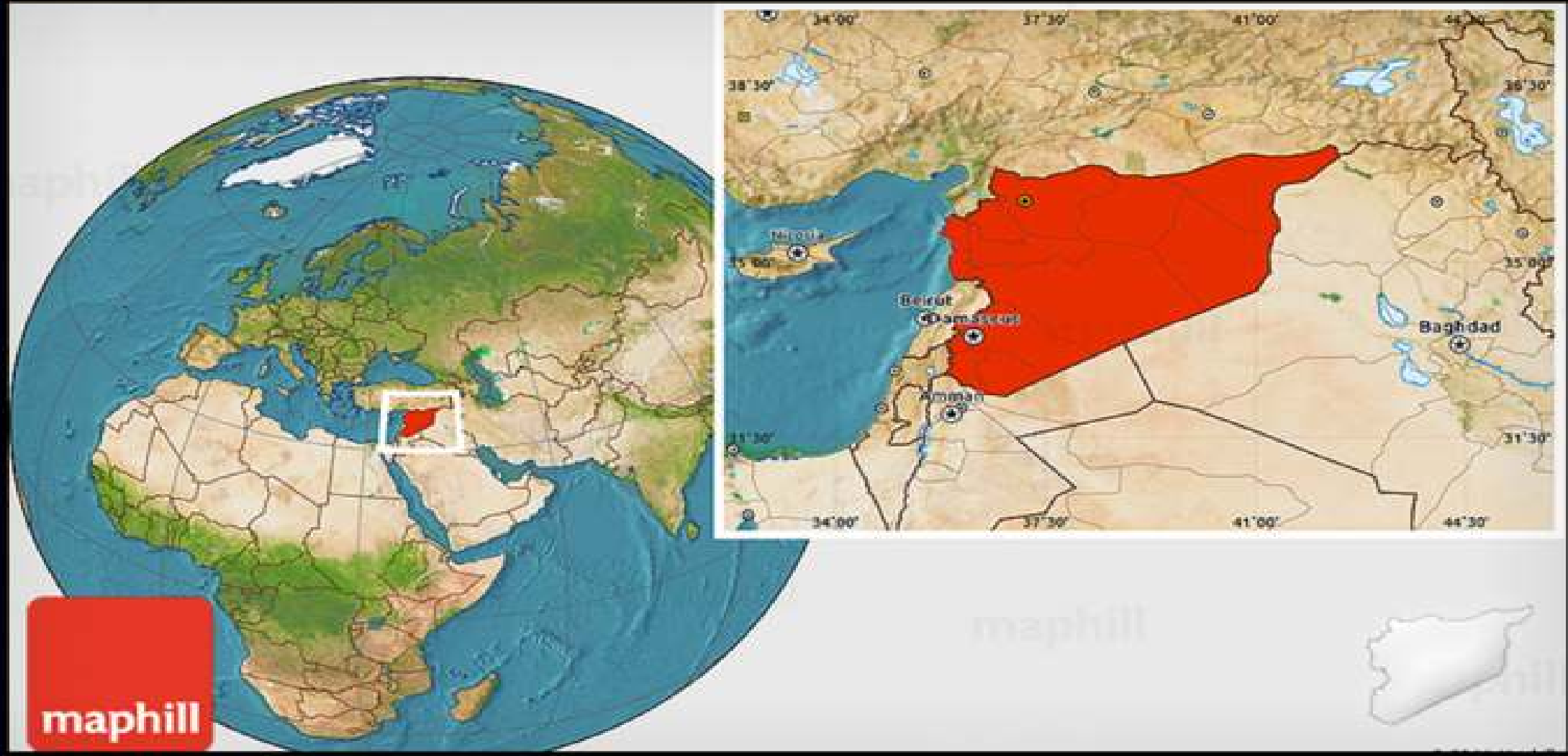
“19. Yüzyılın başından beri yürürlükte olan
‘İslam dünyasını yeniden yapılandırma’
çabaları gelecekte de jeopolitik bir tema
olmaya devam edecektir.”

YIL 2000

ABD Eski Başkan Yardımcısı Dick Cheney bu yapılandırmanın stratejik hedefini şöyle belirtmiştir:

- “Enerji kaynaklarının denetlenmesi ve ulaşım koridorlarının güvence altına alınması;
- Hazar havzası, Basra Körfezi, Doğu Akdeniz’in emin ellere geçmesi
- Dolayısıyla siyasi ve ekonomik reformların bu stratejik noktaların çevresinde başlatılması;

SURİYE: JEOPOLİTİK DEĞER

NEDEN SURİYE?

- Küresel ve bölgesel aktörler için Suriye'nin stratejik önemi, geçiş ve kesişim yolları üzerinde bulunan kıt'alar arası coğrafi konumundan kaynaklanmaktadır.
- Suriye, Avrasya, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ile Avrupa'nın siyasi, ekonomik ve askeri etkileşim ve karşılaşmalarının yaşandığı kilit bir coğrafyadır.
- Suriye toprakları, Arz-ı Mev'ud'un büyük bir bölümünü kapsayıp, İsrail'in güvenliği için hayati değere sahiptir.
- Suriye toprakları, Arz-ı Mev'ud'a aracılık edecek bir vekalet iktidarının kurulmasına en uygun coğrafi ve sosyolojik bir sahadır.
- Bu sahaya yönelik strateji, bütün çevre ülkeler için tehdittir.

TEHDİT STRATEJİ
TANIMLANMADAN

UYGUN MUKABELE STRAEJİSİ
GELİŞTİRİLEMEZ

TEHDİT STRATEJİYİ BİLMİYEN

BU STRATEJİNİN BİR PARÇASI OLUR

TEHDİT(HASIM) STRATEJİ

SOSYOLOJİK ETKİ ODAKLI
BİR STRATEJİDİR.

TEHDİT STRATEJİ VE OSMANLI'DAN ORTADOĞU'YA SÜRECİ

- Osmanlı'yı Ortadoğu'ya dönüştüren etki sistemi, etnik/dini kimlik farklılıklarını temel alan bir *sosyolojik süreç yönetimi* idi.
- Günümüzdeki spontane görünümlü etnik ve radikal dini akımlar da, arkasında aynı paket strateji ve irade olan akımlardır.
- İslam dünyasındaki doğal halde olan çatışmacı/dayanışmacı damarlara planlı bir strateji dahilinde müdahale edilmektedir.
- İslam coğrafyasında, soy ve mezhep temelli etnisiteye referanslı yeni kimlikler tanımlanmakta; böylece İslam bölgesinde siyasal sınırların değiştirilmesine yönelik operasyonel sosyolojik alan hakimiyeti inşa edilmektedir.

TEHDİT STRATEJİNİN TAKTİK HEDEFLERİ

- Etnik, dini ve kültürel çeşitliliği daha çok yansıtan bir coğrafya, sosyolojik boyutta heterojen bir yapı.
- Bu kimlik çeşitliliğini bir arada tutabilme ve sürdürüebilme yeteneğini kaybetmiş Müslüman devletler.
- Bölgedeki güç dengesini ve stratejik yapıyı kendi çıkarları doğrultusunda korumak ve yeniden yapılandırmak bağlamında meşruiyet kazandırılmış dış müdahaleler.

ÜÇ TEMEL
AŞAMA

- Vekalet İktidarları
- Vekalet Savaşçıları
- Vekalet Sosyolojisi

TEHDİT STRATEJİ BU ÜÇ AŞAMADAN
GERİYE DOĞRU PLANLANMIŞTIR.

SURİYE: OSMANLI DÖNEMİ-(1516-1918)

HALEP VİLAYETİ

BEYRUT VİLAYETİ

ŞAM VİLAYETİ

DEYRİZZOR SANCAĞI

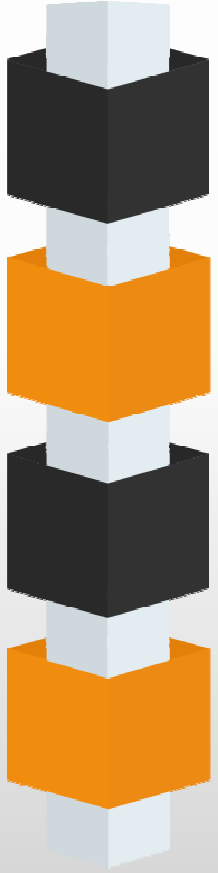
CEBEL-İ LÜBNAN
MUTASARRAFLIĞI

KUDÜS
MUTASARRAFLIĞI

400 YILLIK İSTİKRAR

TEHDİT STRATEJİNİN NİHAİ HEDEFLERİ

HAMMADDELER, TÜKETİM PAZARLARI VE GEÇİŞ
KORİDORLARININ DENETİM VE KONTROLÜ

İSRAİL'İN GÜVENLİĞİ

İSLAM JEOPOLİTİĞİNİN ÖNLENMESİ

EMPERYALİST HEGEMONYANIN YENİLENMESİ

TEHDİT STRATEJİNİN İKİ SOSYOLOJİK SİLAHI:

ETNOSENTRİZM
(Etnik Sosyoloji)

HANGİ İSLAM KRİZİ
(Mezhep Sosyolojisi)

ETNİK SOSYOLOJİ SİLAHI

19 Y.Y. Oryantalistlerinden Baron Carra de Vaux :

Dönemin Fransız yönetimine sunduğu raporda: “Etnik ve politik bölünmeleri kullanmak suretiyle İslam dünyasını parçalamak ve manevi birliklerini kırmak” tavsiyesi ile etnik sosyoloji stratejisini dile getiriyordu.

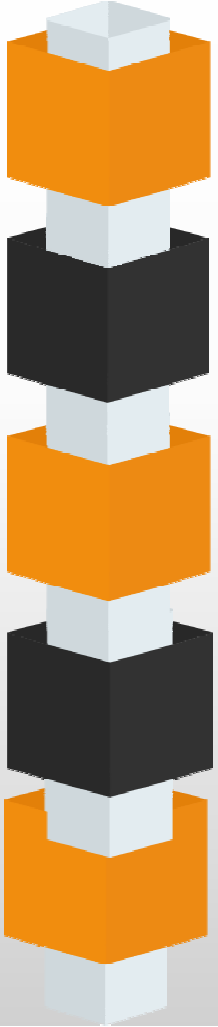
OSMANLI'DAN ORTADOĞU'YA ETNİK SOSYOLOJİ

- 1890 küreselleşmesinde Osmanlı, etnik sosyoloji ile buluşturulan bir saha olmuştur.
Osmanlı dayanışması, bu dayanışmayı üreten sosyolojik süreçten kopuş ve etnik sosyolojiye geçiş yönündeki yoğun sosyolojik müdahalelerle ortadan kaldırılmıştır.
- Osmanlı jeopolitiği, etnik sosyoloji ile dağıtılmış ve küresel denklemden çıkarılmıştır.
- Etnik sosyoloji sadece Osmanlı'nın Ortadoğu'ya dönüşümünde kullanılmış bir silah değildir.
- Günümüzde de, Türkiye ve İslam coğrafyası etnik sosyoloji ile buluşturulan bir saha olmaya devam etmektedir.

“HANGİ İSLAM” KRİZİ

- **Doğru İslam**'ın karşısına, Dünya ölçeğinde bir terör ve kaos menbaı olan **Kurgulanmış** radikal İslam'ı (!) rakip olarak çıkarıyor.
- İslam'ın özü ve hakikati ile bağdaşmayan, Sadece **İslam'ı araçsallaştıran**,
Siyasal, silahlı, ihtilalci, tekfirci, mezhepçi, liderci ve radikal akımları besliyor ve İslam'ın jeopolitiğini, **kendi cephesinden** bunlar eliyle manipüle ediyor.
- Batı'nın büyük boy İslam dayanışmasını önleyici savaşının temel stratejisi olan **medeniyet içi çatışmayı** bütün İslam coğrafyasına yayıyor.
- Batı kamuoyuna **İslamofobia**'yı pompalarken, Öte yandan İslam'ın jeopolitiğini medeniyet içi çatışma ile kilitliyor.

HANGİ İSLAM KRİZİ: TEKFİRCİLİK

BİRİNCİ İTİKAD: AYETLER ALLAH'IN; SAHİH HADİSLER PEYGAMBERİN KELAMIDIR.

İKİNCİ İTİKAD: AYET VE SAHİH HADİSLERİN MANA-YI MURADI HAK VE SADIKTIR.

BU İKİ İTİKAD İSLAM'IN VE İMANIN GEREĞİDİR.

TEKELİNE ALMA: AYET VE HADİSLERİN MANA-YI MURADI BUDUR. BEN GÖSTERİYORUM.

İTİKADİLEŞTİRME VE TEKFİR: GÖRELİ YORUMU İTİKADİLEŞTİREREK, YEKDİĞERİNİ TEKFİR ETMEK.

- İslâm toplumları “*Hangi İslam krizi*” yaşamaktadır.
- İslâm Dünyası, etnik ve dini alt kimlikleri “*ölümcül kimliklere*” dönüştüren “*İslâm’a karşı İslam*” stratejisinin ağına düşmüştür.
- İslâm’ın *bileşik gücü* dağıtılmıştır.
- Parsellenerek tarım değeri sıfırlanmış bir arazi gibi, *İslâm’ın jeopolitik gücü* yok edilmiştir.
- İslam dünyası, gücünü birleştirerek, medeniyet dışı güçlerden gelen askeri ve sosyolojik saldırılara *uygun mukabele kapasitesi olmayan Ortadoğu’ya* dönüşmüştür.

**SOSYOLOJİK
SAVAŞ**
SONUÇLARI

SURİYE

Suriye Türkiye ve İslam Dünyasına Yönelik

SOSYOLOJİK SAVAŞIN STRATEJİK BİR SAHASIDIR.

SURİYE: İÇ SOSYOLOJİK BİLEŞENLER

- ETNİK VE DİNİ/MEZHEPSEL KİMLİKLER
- ETNİK VE DİNİ/MEZHEPSEL KİMLİKLERİN HALK TEMSİLLERİ
- ETNİK VE DİNİ/MEZHEPSEL KİMLİKLERİN SİYASAL TEMSİLLERİ
- ETNİK VE DİNİ/MEZHEPSEL KİMLİKLERİN RADİKAL TEMSİLLERİ
- NUSAYRİ AZINLIK DİKTASI (REJİM)

SOSYOLOJİK FAY HATLARI

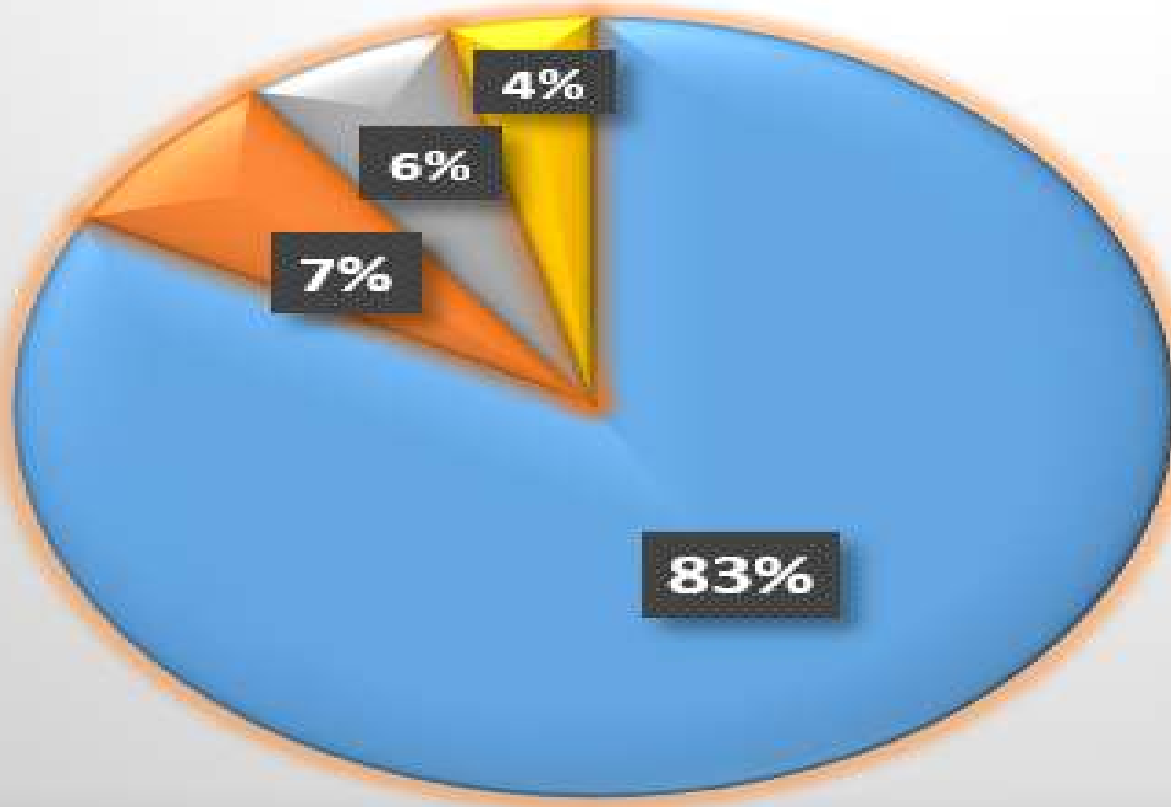
```
graph LR; A((SOSYOLOJİK FAY HATLARI)) --- B[ETNİK VE DİNİ KİMLİK ÇEŞİTLİLİĞİ İLE HETEROJEN BİR HALK]; A --- C[DEMOKRATİK İRADENİN İZDÜŞÜMÜ OLMAYAN REJİM]; A --- D[KÜRESEL VE BÖLGESEL AKTÖRLER]
```

ETNİK VE DİNİ KİMLİK
ÇEŞİTLİLİĞİ İLE
HETEROJEN BİR HALK

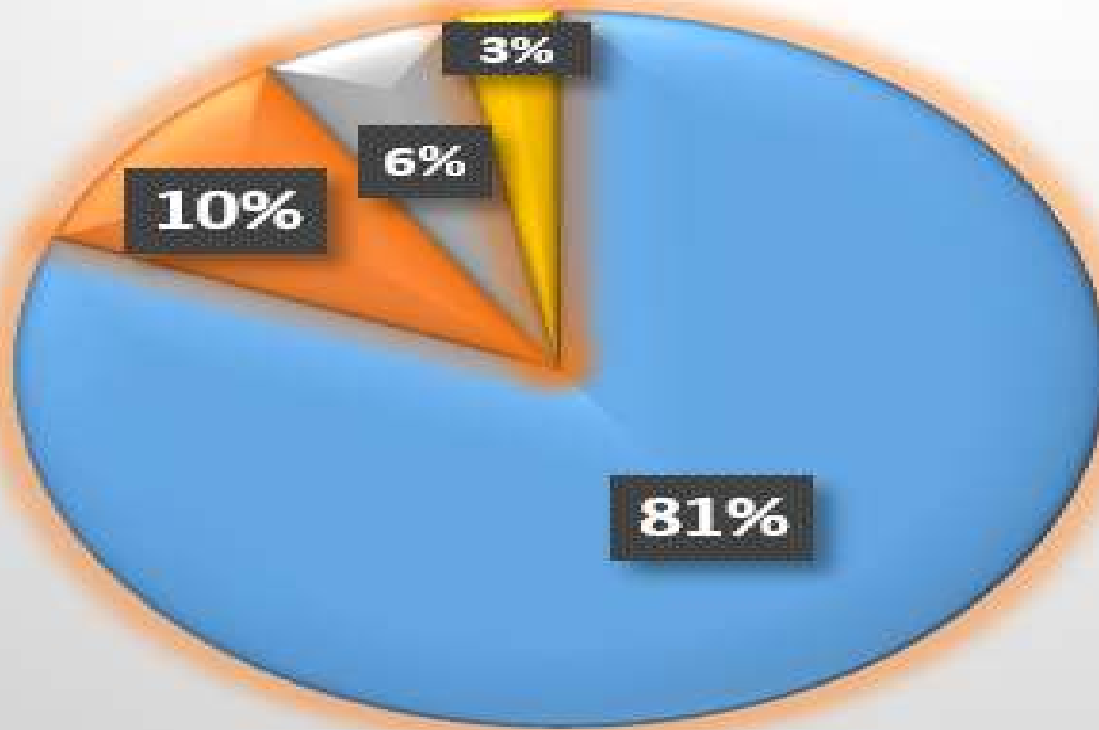
DEMOKRATİK İRADENİN
İZDÜŞÜMÜ OLMAYAN
REJİM

KÜRESEL VE BÖLGESEL
AKTÖRLER

Suriye nüfusunun etnik dağılımı

Suriye nüfusunun dini dağılımı

- Sünni
- Nusayri
- Hristiyan
- Dürzi ve diğer

SURİYE

Suriye Devleti, kendi halkının demografik ve demokratik çoğunluğundan meşruiyet almayan bir vekalet iktidarıdır.

SURİYE HALKININ GELECEĞİ

TÜRKİYE'NİN TARİHİ, SOSYOLOJİK, SİYASİ VE
ASKERİ ROLÜ İLE BÜTÜNLEŞMİŞTİR.

SURİYE JEOPOLİTİĞİNİN TEMEL DİNAMİĞİ

- İslam dünyasının Ortadoğu formu, dayanışma bağlamındaki değişimin bir tezahürüdür.
- Suriye'ye İslam dünyasında hâlihazır işleyen etnik sosyoloji ve mezhep sosyolojisini temel alan sosyolojik bir strateji dahilinde müdahale edilmektedir.
- Suriye'de yaşanmış ve yaşanan süreçleri, etnik sosyoloji yönetiminin doğurduğu **dayanışma bağlamı değişimlerinden** bağımsız olarak anlamlandırmak mümkün değildir.

HEDEF 12

"DAYANIŞMA BAĞLAM_ı"

DAYANIŞMA BAĞLAMI DEĞİŞİMİ NEDİR?

Dayanışma üreten
kimlik (ben) algıları,

Çatışma üreten
Alt kimlik (ben)
algıları

ile yer değiştirir.

NEDEN DAYANIŞMA BAĞLAMAMI?

- Toplumlara, kendilerine yönelecek tehditlerle başa çıkabilme kapasitesi kazandıran temel unsur dayanışmadır. Dayanışması yok edilmeyen hiçbir toplum üzerinde siyasi, ekonomik ve askeri hâkimiyet kurulamaz.
- Toplamlar etnik, mezhep ve din bağlamlarında dayanışmaktadır. Mesela, bu dayanışma bağlamlarından bir kıstas olarak din unsurunu seçersek, Afrika Müslümanlar ve Müslüman olmayanlar olarak sadece ikiye bölünebilir.
- Etnik kimlikleri seçersek, Afrika haritası tam bir etnik mozağe dönüşecektir.
- İşte dayanışma bağlamının etkisini bu örnekle anlayabiliriz.

MERKEZ ÜLKE

jeopolitik gücün temerküz ettiği
lider halka demektir.

POTANSİYEL MERKEZ ÜLKE

Huntington:

“Doğu ile Batı arasında parçalanmış bir kimliğin en çarpıcı misali olan Türkiye, bu tarihi birikimin derinliğini kavradığı ölçüde tekrar kıtalar arası geçişkenliğin ve harmanlamanın zengin jeokültürel alt yapısını oluşturabilir.”

Coğrafya

Nüfus

Kültür

BİR ÖRNEK: ORTODOKS JEOPOLİTİK

Aleksandr Dugin:

“Bu imparatorluk (Rusya), bölgesel devlet veya ulus devlet olmamalıdır. Yeni imparatorluk, ancak bir imparatorluk olarak hemen kurulmalıdır. Ortodoks muhafazakâr olmalıdır.”

İSLAM'IN MERKEZ ÜLKESİ

- Günümüz jeopolitik ortamdaki aktörlerin temel özelliği, sınırları ulusal sınırları aşan bir coğrafyadaki, kendisine jeopolitik bir kapasite kazandıran bir kültürün merkez ülkesi olmasıdır.
Bu aktörler, küresel veya bölgesel jeopolitik ortama, kendilerine rakip olacak jeopolitik üretecek dayanışmaların doğmasını istemezler. Böyle bir dayanışmaya kaynaklık edecek kültürleri ve bu kültürlerin bir merkez ülkeye temsilini önleme stratejisi izlerler.
- Bu önleyici strateji, İslam dayanışmasını, bu dayanışmayı üretecek üst kimlik çerçevesini ve bu kimliğin bir merkez ülke tarafından temsilini hedef almıştır.

SOSYOLOJİK SÜREÇ YÖNETİMİ VE SURİYE'NİN GELECEĞİ

AYRIŞTIRMA
DOĞRULTUSUNDA
SÜREÇ YÖNETİMİ

BÜTÜNLEŞTİRME
DOĞRULTUSUNDA
SÜREÇ YÖNETİMİ

